

7^ο σεμινάριο του Δ' Κύκλου Διαδικτυακών Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ (2023-2024)

«Επανεξετάζοντας σύνορα και όρια: Ανθρωπολογικές οπτικές και δημόσιες παρεμβάσεις»

Performance οίκαδε (Αλέξανδρος Πλωμαρίτης)
[Επιλογή: Δρ. Χριστίνα Γραμματικοπούλου]

Ο κύκλος διαδικτυακών σεμιναρίων ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ, από την έναρξή του, την άνοιξη του 2021, επιδιώκει να συμβάλει σε μία κριτική και διεπιστημονική συζήτηση για τη θεωρία και πρακτική της εθνογραφίας, την επιστημολογία της έρευνας, τη σημασία της ενσώματης εμπειρίας, αλλά και τους τρόπους διάχυσης της παραγόμενης ανθρωπολογικής γνώσης στο ακαδημαϊκό και μη-ακαδημαϊκό κοινό. Είναι ζητούμενο η ανθρωπολογική μελέτη, ως ερευνητική πρακτική και ως πολιτική γραφής να εμπεριέχει την κριτική αποτίμηση, την ενσυναίσθηση, τον αναστοχασμό και την αυτοαναφορικότητα, και να αναδεικνύει τη σημασία της πολυτροπικής ανάλυσης του τοπικού για την κατανόηση του γενικού.

Διοργάνωση και συντονισμός: Φωτεινή Τσιμπιρίδου – Ιωάννης Μάνος – Ελένη Σιδέρη

Ο 4ος κύκλος των διαδικτυακών σεμιναρίων ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ, που ξεκινάει τον Οκτώβριο του 2023 με τον τίτλο "**Επανεξετάζοντας τα σύνορα και τα όρια: Ανθρωπολογικές οπτικές και δημόσιες παρεμβάσεις**", με αφετηρία τη μελέτη των γεωπολιτικών συνόρων, διερευνά τα φαινόμενα και τις διεργασίες που καταγράφονται στις συνοριακές περιοχές εθνικών κρατών καθώς και τις πολλαπλές επιπτώσεις που αυτά επιφέρουν στους μεθοριακούς πληθυσμούς.

Η μελέτη των συνόρων και των ορίων, παρότι, συχνά εμπεριέχει την κατανόηση της σχέσης μεταξύ του 'εντός και του 'εκτός, ή του "Εαυτού" και του "Άλλου", αναζητά, στην πραγματικότητα, πολλαπλά, ταυτόχρονα, παράλληλα και επάλληλα όρια στο πλαίσιο πολυεπίπεδων, συνυπαρχουσών αλλά όχι πάντα συνδεδεμένων διαδικασιών. Η κοινωνική πραγματικότητα των συνοριακών περιοχών διαμορφώνεται υπό την επίδραση των ιστορικών συνθηκών, υπόκειται σε κοινωνικοπολιτικούς και οικονομικούς μετασχηματισμούς και χαρακτηρίζεται από θεσμικά οργανωμένες ασύμμετρες σχέσεις εξουσίας. Η πολύπλοκη (ανα)διαμόρφωσή τους εμφανίζεται ως αποτέλεσμα της συνεχούς αλληλεπίδρασης μεταξύ κινητικότητας, περίκλεισης, επικοινωνίας, συνύπαρξης, ανταλλαγής, ομοιότητας, διαφορετικότητας, διαχωρισμού, αποκλεισμού, διαίρεσης, σύνδεσης και αποσύνδεσης.

Η ανθρωπολογική μελέτη των γεωπολιτικών συνόρων συστηματοποιήθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1990, βασιζόμενη, αρχικά, σε δύο υποδείγματα: τη μελέτη των συνόρων μεταξύ ΗΠΑ-Μεξικού και των συνόρων μεταξύ ευρωπαϊκών κρατών. Στις μέρες μας, η ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων και των πολιτισμικών διαδικασιών σε συνοριακές περιοχές αποδίδεται με τον όρο "σπουδές συνόρων", ο οποίος περιγράφει έναν εξειδικευμένο πολυ-επιστημονικό πεδίο.

Η σύγχρονη ανθρωπολογική μελέτη του συνόρου έχει διευρύνει την αναλυτική και εννοιολογική ισχύ των εννοιών του συνόρου και του ορίου μέσα από καινοτόμες προσεγγίσεις και εννοιολογικά πλαίσια, όπως οι διασταυρούμενες τοποθεσίες (crosslocations), και οι μέθοδοι και οι επιστημολογίες της απο-αποικιοποίησης. Παράλληλα, καταγράφονται νέα ερμηνευτικά εργαλεία για τη μελέτη της πολιτικής, της διασυνοριακής κινητικότητας, της υλικότητας, της διεθνικότητας, των τοπολογιών και των γενεαλογιών της μεταναστευτικής και προσφυγικής εμπειρίας, της οικονομίας των συνόρων, και

των πολιτικών που εφαρμόζουν τα έθνη κράτη αναφορικά με τη χωρική και πολιτισμική ποικιλομορφία, τα ζητήματα των μειονοτήτων και την επιτελεστική κουλτούρα.

Ο 4ος κύκλος των διαδικτυακών σεμιναρίων ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ εξετάζει κριτικά τις θεωρητικές, επιστημολογικές και μεθοδολογικές πολυπλοκότητες που περιβάλλουν την εθνογραφική μελέτη των γεωπολιτικών συνόρων και τις από τα πάνω διχοτομήσεις. Επιπλέον, συζητά τη δυνατότητα της ανθρωπολογίας ως επιστημονικού λόγου, να αναδείξει τις από τα κάτω φωνές που επικαλύπτονται ή παραμελούνται από τα μεγάλα αφηγήματα και να συμβάλει σε έναν συμπεριληπτικό διάλογο, στη δημόσια σφαίρα, που αποκαλύπτει την πολυπλοκότητα της ανθρώπινης εμπειρίας.

8 Απριλίου 2024

“The Georgian-Russian Border: Perspectives from the Periphery”

Florian Muehlfried

Professor of Social Anthropology at Ilia State University (Georgia)

8/4/2024 Florian Muehlfried: The Georgian-Russian Border: Perspectives from the Periphery

In my presentation, I will trace the transformation of the border between Georgia and Russia from soft to hard based on the example of the Georgian highland region Tusheti. After the breakdown of the Soviet Union, the border region was managed flexibly and “from below”. This was followed by an internationalisation of border guarding and attempts to its spiritual fortification. These three phases of border guarding can be related to three different models of the state, and of being a citizen.

Florian Mühlfried is a Professor of Social Anthropology at Ilia State University. His publications include the monographs *Mistrust: A Global Perspective* (2019) and *Being a State and States of Being in Highland Georgia* (2014), the edited volume *Mistrust: Ethnographic Approximations* (2018), as well as the co-edited volumes *Sacred Places, Emerging Spaces: Religious Pluralism in the Post-Soviet Caucasus* (2018) and *Exploring the Edge of Empire: Soviet Era Anthropology in the Caucasus and Central Asia* (2011).

Μόνο όσοι/ες συμμετέχοντες/ουσες, επιθυμούν να λάβουν **βεβαιώσεις παρακολούθησης** κάνουν εγγραφή στην παρακάτω φόρμα: <https://forms.gle/gk4SijYeUL4rj2NS9>

Η φόρμα εγγραφής θα δέχεται απαντήσεις μία εβδομάδα πριν τη διεξαγωγή του σεμιναρίου, δηλαδή από 1/4/24 έως 8/4/24.

Τα σεμινάρια διεξάγονται ημέρα Δευτέρα και ώρα 16:00-18:00

Πλατφόρμα Σεμιναρίων: ZOOM

Link <https://zoom.us/j/8364531775?pwd=OVg3YVZlbnVCYWs3S0JYcEFGYlV1OT09>

Meeting ID: 836 453 1775 Passcode: KB2JKa